

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2024 m. rugsėjo 26 d. Nr. 21RE- (AG-675/01-2024)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Eglės Bilevičiūtės, Vytauto Kurpuveso, Žydrūno Plytniko (pranešėjas) ir Ingridos Sabaliauskienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjo A. S. patikslintą skundą dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

A. S. (toliau – ir pareiškėjas) Komisijos prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-08-06 sprendimą Nr. SS-1688 (toliau – Sprendimas), įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, pripažinti terminą atgaline data nuo 2023-06-02, pripažinti „suluošinimas būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų metu“.

Paaikino, kad naujas Sprendimas buvo priimtas Komisijos įpareigojimu per 20 darbo dienų priimti naują sprendimą. Pareiškėjas nesutinka su Sprendimu dėl neatstatyto termino ir dėl ligos priežasties, kurių Agentūra nesprenė pagal pareiškėjo pirmą skundą. Sprendimu pareiškėjui labai svarbūs klausimai liko nespręsti (1 t., b. l. 10-14).

Agentūra su pareiškėjo skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime atkreipia dėmesį, kad skunde nurodytais ginčijamais klausimais pareiškėjas remiasi iš esmės tais pačiais argumentais ir įrodymais kaip ir 2024-04-16 skunde Komisijai pirmąjį kartą, naujų įrodymų, pagrindžiančių šių reikalavimų teisėtumą ir pagrįstumą, nepateikia, naujų reikalavimų nekelia, atsakovė mano, kad nėra tikslinga kartoti nesutikimo su skundu motyvus, išsamiai išdėstytus pirminiame atsiliepime į skundą administracinę bylą Nr. AG-342/06-2024 nagrinėjant iš esmės.

Vadovaujantis tuo metu galiojusio Darbingumo lygio nustatymo kriterijų aprašo (toliau – Kriterijų aprašas), jo 1 ir 2 priedais, Darbingumo lygio nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005-03-21 įsakymu Nr. A1-78/V-179, nuostatomis, darbingumo lygio nustatymo termino pradžia yra visų dokumentų, reikalingų darbingumo lygiui nustatyti, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) (įstaigos pavadinimas iki 2023-12-31) gavimo diena (Tvarkos aprašo 14 punktą). Šiuo atveju pareiškėjas 2023-12-08 kreipėsi į Tarnybą dėl naujo negalios nustatymo dėl galimai pasikeitusios sveikatos būklės. 2023-12-07 Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Kretingos rajono savivaldybės Sveikatos priežiūros centro siuntimo į Tarnybą Nr. AMB/23-335 10 punkte nurodyta, kad pareiškėjas siunčiamas į Tarnybą dėl darbingumo lygio nustatymo asmeniui ar jo atstovui pagal įstatymą reikalaujant ir būklei pasikeitus.

Darbingumo lygio termino nustatymas atgaline data galimas tik tuo atveju, kai asmuo dėl pateisinamų priežasčių praleidžia pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laiką (Tvarkos aprašo 28 punktą). Teisės akto nuostata numato, kad taikyti minėtą punktą yra svarbios 2 aplinkybės: pačio pareiškėjo išreikšta valia, t. y. pareiškėjo prašyme turi būti nurodyta konkreti data, nuo kada prašoma darbingumo lygį nustatyti atgaline data ir nurodyta priežastis, kitaip tariant, nurodytos faktinės aplinkybės nuolat trukdžiusios pareiškėjui kreiptis į Tarnybą iki nustatyto darbingumo lygio pabaigos, kurių egzistavimą turi patvirtinti byloje esanti informacija (duomenys). Asmuo turi ne vien teisę kreiptis dėl darbingumo lygio nustatymo pasibaigus terminui ar atsiradus naujų duomenų, bet ir pareigą laiku kreiptis į gydantį gydytoją dėl dokumentų parengimo į Tarnybą.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-02-21 sprendimo Nr. SS-798 6 puslapyje (nagrinėjant pareiškėjo 2023-07-05 skundą Tarnybos direktoriui), 2024-05-20 atsiliepimo į skundą Komisijai 6 puslapyje ir Sprendimo 8 puslapyje detalios nurodyta darbingumo lygio termino nustatymo tvarka ir nurodytos svarbios sprendimui priimti faktinės aplinkybės. Šio ginčo atveju, visapusiškai išnagrinėjus turimus duomenis, įvertinus Komisijos 2024-06-07 sprendime Nr. 21RE-463(AG-342/06-2024) išdėstytus argumentus ir atsižvelgiant į anksčiau nurodytą darbingumo lygio termino nustatymo teisinį reglamentavimą, taip pat į tai, kad nenustatytas darbingumo lygio laikotarpio tāsos trūkis, nustatyti jį nuo kitos datos, kaip prašo pareiškėjas, nėra jokio teisinio. Kadangi pareiškėjui darbingumo lygis 2023-12-08 – 2024-01-08 vertintas iš naujo nepraleidus nustatyto darbingumo lygio termino, todėl anksčiau minėjo Tvarkos aprašo 28 punkto taikyti negalima (netaikytinas termino atstatymo institutas).

Kitas skunde nurodytas ginčijamas klausimas yra dėl neatlikto darbingumo lygio priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ vertinimo. Pareiškėjas 2023 m. birželio mėn. ir gruodžio mėn. pateikdamas prašymus dėl negalios nustatymo Tarnybai nenurodė, jog pageidauja, kad būtų pakartotinai įvertintas jo darbingumo lygis dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“. Dėl šios priežasties pareiškėjui siūlytina kreiptis į Agentūros teritorinį skyrių dėl dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo) lygio dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ vertinimo ir nustatymo iš naujo, kuris vadovaudamasis nuo 2024-01-01 įsigaliojusia nauja dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo redakcija, priims sprendimą dėl dalyvumo lygio dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ nustatymo ir, esant teisiniui pagrindui, nustatys dalyvumo lygį dėl minėtos priežasties.

Atkreiptinas dėmesys, kad Tarnybos Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2021-06-23 sprendimas Nr. STS-1937, kuriuo pareiškėjui buvo nustatytas 70 proc. darbingumo lygis dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ nuo 2021-06-23 iki (*duomenys neskelbtini*), t. y. iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos, yra galiojantis.

Atsižvelgiant į anksčiau išdėstytus argumentus dėl Sprendimo pagrįstumo ir teisėtumo, įpareigoti naikinti Agentūros priimtą Sprendimą nėra teisinio pagrindo, kadangi Sprendimas priimtas vadovaujantis teisės aktų nuostatomis ir laikytinas teisėtu ir pagrįstu (1 t., b. l. 29-32).

Skundas atmestinas

Remiantis byloje esančia medžiaga, nustatyta, kad pareiškėjas Tarnybai pateikė 2023-12-08 prašymą nustatyti negalią, jame pažymėjo, jog prašo nustatyti darbingumo lygį. Prašymo lentelės dalyje „prašau negalią nustatyti atgaline data“ nurodė, jog nuo 2023-06-02 dėl didelių eilių pas gydytojus, KT, MRT, gautų diagnozių laiku, iki 2023-06-02, nespėjo pateikti (1 t., b. l. 132-133). Prie prašymo pareiškėjas pridėjo, be kita ko, viešosios įstaigos Salantų pirminės sveikatos priežiūros centro 2023-12-07 Siuntimą į Tarnybą Nr. AMB/23-335, kuriame nurodyta pagrindinė diagnozė: TLK-10-AM kodas: (*duomenys neskelbtini*); kitos diagnozės: TLK-10-AM kodas (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); stuburo osteochondrozė, įvairios sritys. Spondiliozė. Lėtinė vertebrogeninė radikuliopatija. Lėtinio skausmo sindromas. Miego arterijos užsikimšimas ir susiaurėjimas. Vestibulinės funkcijos sutrikimas; eiga/forma – vidutinio sunkumo; kitos diagnozės: (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*);

(*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); (*duomenys neskelbtini*); PAH III° (R-D) HKP. LŠN F.KL. 2. Metabolinis sindromas. Morbidinis nutukimas. Išeminė širdies liga. Stabili krūtinės angina. Kairio kelio lėtinis nestabilumas. Lėtinis paprastas bronchitas. Gastroezofaginio reflukso liga. Lėtinis gastritas. Siuntime pažymėta, jog pareiškėjas į Tarnybą siunčiamas dėl darbingumo lygio nustatymo asmeniui reikalaujant ir būklei pasikeitus (1 t., b. l. 134-136).

Tarnybos Vilniaus V teritorinis skyrius 2024-01-10 sprendimu Nr. STS-205 pareiškėjui nustatė 40 proc. darbingumo lygį nuo 2023-12-08 iki (*duomenys neskelbtini*), t. y., iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Nustatyta darbingumo lygio priežastis pagal Tvarkos aprašo 27.1 ligos arba būklės punktą (1 t., b. l. 190–191).

Nesutikdamas su Tarnybos teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėjas pateikė skundą Agentūros direktoriui (reg. 2024-01-24, Nr. SK-358). Jame nurodė, jog 2021-2023 m. Klaipėdos sprendimu jam buvo nustatytas 70 proc. netektas darbingumas, sveikata pablogėjo, sumažėjo judesių laisvė, atsirado papildomų ligų. Pareiškėjas prašė peržiūrėti teritorinio skyriaus sprendimą, taip pat atstatyti terminą nuo 2023-06-02, nes teritorinis skyrius neatsižvelgė į prašyme nurodytas priežastis ir nesivadovauti Klaipėdos skyriaus sprendimu (1 t., b. l. 193).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024-02-21 sprendimu Nr. SS-798 nusprendė palikti galioti Tarnybos teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimą (2 t., b. l. 11-16).

Komisija 2024-06-07 sprendimu Nr. 21RE-463(AG-342/06-2024) panaikino Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-02-21 sprendimą Nr. SS-798 ir įpareigojo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjo 2024-01-24 skundo (1 t., b. l. 33-60).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Sprendime nurodė gavęs Komisijos 2024-06-07 sprendimą vykdymui. Pažymėta, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlieka tik pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, pirminis dalyvumo lygio vertinimas į šio skyriaus kompetencijos ribas neįeina. Įvertinus, kad pareiškėjui dalyvumo lygis nebuvo nustatytas, skyrius šių funkcijų atlikti negali. Todėl atliktas pakartotinis pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas pagal teisinį reglamentavimą, galiojusį iki 2023-12-31. Vykdamas Komisijos sprendimą ir vadovaujantis Tvarkos aprašo 12.6 papunkčiu, 2024-07-25 susisiekus su pareiškėju telefonu, buvo iš naujo pildomas ir vertinamas asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti klausimynas (toliau – Klausimynas). Pakartotinis pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas atliktas remiantis byloje ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) esančiais mediciniais dokumentais ir iš naujo įvertinto Klausimyno rezultatais. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, pareiškėjui nustatytas 34,992 proc. bazinis darbingumo lygis. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal Tarptautinio ligų klasifikatoriaus – 10 Australijos modifikacijos (toliau – TLK-10-AM) kodus (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo I skyriaus 7.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojami smegenų pažeidimai, kai sutrikusi koordinacija ir pusiausvyra (stovint, vaikstant), kai nustatyti neįžymūs pažeidimai: nereikia pagalbinių priemonių, asmuo gali stovėti suglaustomis kojomis, pats apsisuka į abi puses ar asmuo nepastovi suglaustomis kojomis, piršto ir nosies, kelio ir kulno testus atlieka su dismetrija ir ataksija neužtikrintai ar su paklaida. Taikant minėtą papunktį, nustatytas 90 proc. bazinis darbingumo lygis. Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis darbingumo lygis didesnis nei 80 proc., jis nėra prilyginamas darbingumo lygį mažinančiam koeficientui. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 61 punktu, kurį taikant, nustatytas 80 proc. bazinis darbingumo lygis, nes, remiantis byloje esančiais duomenimis, asmeniui diagnozuotas metabolinis sindromas, II tipo cukrinis diabetas, nutukimas: ūgis – 187 cm, svoris – 160 kg; KMI – 45,75 kg/m². Dėl šio pareiškėjo sveikatos funkcinio sutrikimo taikytas Kriterijų aprašo punktas su mažiausia galima procentine bazinio darbingumo lygio verte. Vadovaujantis Kriterijų aprašo 6.1 papunkčiu, pagal šią diagnozę nustatytas bazinis darbingumo lygis prilygintas koeficientui 0,9. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 83.2 papunkčiu onkologinės ligos atveju ir nustatytas 80 proc. bazinis darbingumo lygis, kuris prilygintas koeficientui 0,9. Vertinant bazinį

darbingumo lygį dėl diagnozių pagal kodus (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 80.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai nustatytas stuburo funkcijos sutrikimas, vidutinis judesių apribojimas (stuburo kaklinės dalies judesių amplitudė (neutralaus nulio metodu). Taikant minėtą papunktį, nustatytas 70 proc. bazinis darbingumo lygis, kuris prilygintas koeficientui 0,9. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal kodus (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 80.18.1 papunkčiu, pagal kurį nustatytas 65 proc. bazinis darbingumo lygis, kuri prilygintas koeficientui 0,8. Vertinant bazinį darbingumo lygį dėl diagnozių pagal kodus (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų aprašo 1 priedo 42.7.5.1 papunkčiu, kuriuo nustatytas 60 proc. bazinis darbingumo lygis. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Agentūros skyrius bazinį darbingumą prilygino 34,992 proc. ($DL = 60 \text{ proc.} \times 0,9 \times 0,9 \times 0,9 \times 0,8$). Dėl asmens veiklos ir gebėjimų dalyvauti kriterijų vertinimo Sprendime nurodyta, kad vadovautasi Kriterijų aprašo 8 punktu ir 2 priedu. Nagrinėjamu atveju Tarnybos teritoriniame skyriuje užpildyto Klausimyno balų suma yra 33; pagal Kriterijų aprašo 10.3 papunktį, suma tarp 23-67 balų prilyginama koeficientui 1. Vykdamas Komisijos sprendimą, iš naujo įvertintas Klausimynas, nustatyta 41 balų suma, kuri taip pat patenka į intervalą 23-67, todėl taikyti kitokį koeficientą nėra teisinio pagrindo. Taikytas minėtas įtakos koeficientas – sudauginus ir suapvalinus, nustatytas 35 proc. darbingumo lygis ($DL = 34,992 \text{ proc.} \times 1$). Darbingumo lygio priežastis „ligos arba būklės“ nustatyta pagal Tvarkos aprašo 27.1 papunktį. Darbingumo lygis nustatomas nuo 2023-12-08 iki (*duomenys neskelbtini*), iki senatvės pensijos amžiaus sukakties dienos. Agentūros skyrius nusprendė pareiškėjui nustatyti 35 proc. darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 iki (*duomenys neskelbtini*), iki senatvės pensijos sukakties dienos bei išduoti Neįgalių asmenų automobilių statymo kortelę (1 t., b. l. 64-72).

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo.

Skundžiamas Agentūros Sprendimas buvo priimtas, atlikus pakartotinį vertinimą, vykdamas Komisijos 2024-06-07 sprendimą. Pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas 2023-12-08 – 2024-01-10. Agentūra Sprendime nurodė taikiusi teisės aktų redakciją, galiojusią iki 2023-12-31, kadangi Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlieka tik pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą – pirminis dalyvumo lygio vertinimas į šio skyriaus kompetencijos ribas neįeina, todėl, asmeniui pageidaujant, kad dalyvumo lygis būtų nustatytas nauja tvarka, asmuo turėtų kreiptis dėl naujo siuntimo į Agentūros teritorinį skyrių. Atitinkamai, nagrinėjant pareiškėjo skundą dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo, analizuojamos bei taikomos iki 2023-12-31 galiojusios teisės aktų redakcijos.

Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) tikslas – užtikrinti neįgaliųjų lygias teises ir galimybes visuomenėje, nustatyti neįgaliųjų socialinės integracijos principus, apibrėžti socialinės integracijos sistemą ir jos prielaidas bei sąlygas, neįgaliųjų socialinę integraciją įgyvendinančias institucijas, neįgalumo lygio, darbingumo lygio, specialiųjų poreikių lygio ir specialiųjų poreikių nustatymą bei jų tenkinimą, profesinės reabilitacijos paslaugų teikimą.

Įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad darbingumo lygis – asmens pajėgumas įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują profesinę kompetenciją, arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus.

Įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad darbingumo lygis nustatomas įvertinus asmens sveikatos būklę ir galimybes atlikti turimos kvalifikacijos darbus, įgyti naują kvalifikaciją ar dirbti darbus, nereikalaujančius profesinės kvalifikacijos po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės ir profesinės reabilitacijos bei specialiosios pagalbos priemonės.

Pagal Įstatymo 20 straipsnio 6 dalį, darbingumo lygis nustatomas remiantis asmenį gydančių gydytojų, profesinės reabilitacijos ir kitų specialistų pateiktais dokumentais. Nustatant darbingumo lygį turi teisę dalyvauti asmuo, kurio darbingumo lygis vertinamas, ir (ar) jo atstovas pagal įstatymą, ir (ar) jo aprūpintojas. Darbingumo lygį nustatanti institucija gali nuspręsti pakviesti asmenį ir (ar) jo atstovą pagal įstatymą, ir (ar) jo aprūpintoją dalyvauti nustatant darbingumo lygį. Darbingumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 punktų intervalais (20 straipsnio 7 dalis).

Įstatymo 20 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad darbingumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru.

Darbingumo lygis nustatomas vadovaujantis Kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymu (4 punktas). Tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų darbingumo lygiui nustatyti, pateikimą, darbingumo lygio, termino, atsiradimo laiko, priežasties nustatymą, pakartotinio darbingumo lygio vertinimą (1 punktas). Darbingumo lygį nustato Tarnyba (2 punktas).

Kriterijų aprašas apibrėžia kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas darbingumo lygis, bei jų taikymą (1 punktas). Šiuo Kriterijų aprašu turi vadovautis Tarnyba, nustatydamas asmenų darbingumo lygį, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, nukreipdamos asmenis į Tarnybą darbingumo lygiui nustatyti (2 punktas). Kriterijų aprašo 3 punktas numato, kad asmens darbingumo lygis nustatomas vertinant šiuos kriterijus: medicininius, t. y. asmens bazinį darbingumą (1 priedas) ir asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti (2 priedas). Bazinis darbingumas vertinamas atsižvelgiant į asmens sveikatos būklę: į visas jo darbingumui įtaką darančias ligas, traumas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus (4 punktas). Jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, nustatomi mažiausi ligos ar traumos padarinius atitinkantys bazinio darbingumo procentai, vadovaujantis Kriterijų aprašo 6 punkto nuostatomis (5 punktas). Pagal Kriterijų aprašo 6 punktą, jei dėl kelių ligų ar traumų atsiradę funkciniai sutrikimai stiprina vienas kitą, dėl sunkiausio organizmo funkcijos sutrikimo bazinio darbingumo procentai dauginami iš koeficientų 6.1–6.4 punktuose nustatyta tvarka. Bazinis darbingumas vertinamas procentais nuo 0 iki 100. Gauti bazinio darbingumo procentai negali būti mažesni už 0 ir didesni už 100. Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti kriterijai vertinami balais nuo 0 iki 4, atsižvelgiant į asmens gebėjimą dalyvauti kasdieniame gyvenime, dirbti, panaudoti turimą profesinę kvalifikaciją ar įgyti naują bei būti savarankiškam. Asmens veikla ir gebėjimas dalyvauti vertinami užpildžius Klausimyną. Pagal Kriterijų aprašo 11 punktą, apskaičiuojant asmens darbingumo lygį, bazinio darbingumo procentai dauginami iš Asmens veiklos ir gebėjimo dalyvauti koeficiento.

Išdėstytas teisinis reglamentavimas reiškia, jog darbingumo lygio vertinimas yra kompleksinis asmens sveikatos funkcinių sutrikimų ir psichosocialinių faktorių vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo pajėgus įgyvendinti anksčiau įgytą profesinę kompetenciją ar įgyti naują arba atlikti mažesnės profesinės kompetencijos reikalaujančius darbus. Darbingumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Tarnybą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais ir paties asmens pateikiama informacija.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad pareiškėjo darbingumo lygis buvo vertinamas 2023-12-08 – 2024-01-10 Tarnybos teritorinio skyriaus, kuris 2024-01-10 sprendimu pareiškėjui nustatė 40 proc. darbingumo lygį nuo 2023-12-08, t. y. nuo pareiškėjo prašymo pateikimo dienos. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024-02-21 sprendimu nusprendė nekeisti Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimo. Komisijai 2024-06-07 sprendimu panaikinus 2024-02-21 sprendimą ir įpareigojus atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Sprendimu pareiškėjui nustatė 35 proc. darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 iki 2031-06-06.

Iš pareiškėjo skundo Komisijai matyti, kad pareiškėjas neskundžia Sprendimo dalyje dėl darbingumo lygio dydžio, tačiau jis nesutinka su Sprendime nurodyta darbingumo lygio priežastimi, t. y. kad Sprendime darbingumo lygis nustatytas dėl priežasties „ligos arba būklės“. Pareiškėjo teigimu, jam turėtų būti nustatyta darbingumo lygio priežastis – liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu. Taip pat pareiškėjas nesutinka su Sprendime nustatyta darbingumo lygio termino pradžios data – pareiškėjo manymu, terminas turėtų būti nustatytas atgaline data nuo 2023-06-02.

Agentūra atsiliepime į skundą pažymi, kad darbingumo lygio termino nustatymas atgaline data galimas tik tuo atveju, kai asmuo dėl pateisinamų priežasčių praleidžia pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laiką (Tvarkos aprašo 28 punktas). Nagrinėjamu atveju nebuvo nustatytas darbingumo lygio laikotarpio tāsos trūkis, todėl nustatyti jį nuo kitos datos, kaip prašo pareiškėjas, nėra jokio teisinio pagrindo. Pareiškėjui darbingumo lygis vertintas iš naujo nepraleidus nustatyto darbingumo lygio

termino, todėl anksčiau minėjo Tvarkos aprašo 28 punkto taikyti negalima (netaikytinas termino atstatymo institutas). Komisija sutinka su šiais atsakovės argumentais - aplinkybes, kad nebuvo praleistas darbingumo lygio nustatymo terminas, patvirtina byloje esantys dokumentai: 2021-06-23 Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimu pareiškėjui nustatytas 30 proc. darbingumo lygis dėl priežasties „ligos arba būklės“ 2 metams, nuo 2021-06-03 (prašymo gavimo dienos) iki 2023-06-02 ir 70 proc. darbingumo lygis dėl priežasties „liga (suluošinimas), būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“, nuo 2021-06-03 iki (*duomenys neskelbtini*) (2 t., b. l. 32-33). 2023-06-23 Tarnybos teritorinis skyrius pareiškėjui nustatė 50 proc. darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-06-01 iki (*duomenys neskelbtini*) (1 t., b. l. 87-88). 2023-11-20 Sprendimų kontrolės skyrius sprendimu paliko galioti Tarnybos teritorinio skyriaus sprendimą (1 t., b. l. 96-100). 2024-01-10 Tarnybos teritorinis skyrius pareiškėjui nustatė 40 proc. darbingumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ nuo 2023-12-08 (nuo prašymo Tarnyboje gavimo dienos) iki (*duomenys neskelbtini*) (1 t., b. l. 102-103).

Pažymėtina, kad įsiteisėjusiame Komisijos 2024-06-07 sprendime Nr. 21RE-463(AG-342/06-2024) taip pat buvo pasisakyta, jog: „iš byloje esančių duomenų (Tarnybos Klaipėdos skyriaus 2023-06-23 sprendimas, Tarnybos skyriaus 2023-11-20 sprendimas bei Agentūros teritorinio skyriaus 2024-01-10 sprendimas) matyti, jog atsakovė atsiliepime pagrįstai nurodė, jog pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laikas praleistas nebuvo. Taip pat pareiškėjas nei 2024-01-24 skunde Agentūrai, nei skunde Komisijai konkrečiai neįvardijo, koku laikotarpiu nebuvo atliktas darbingumo lygio vertinimas ir nuo kurio termino darbingumo lygis būtų nustatytas atgaline data“.

Vadovaujantis aukščiau nustatytais aplinkybėmis, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo skundo argumentu dėl termino pripažinimo atgaline data nuo 2023-06-02, kadangi pareiškėjas nepraleido pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laiko, todėl Tvarkos aprašo 28 punktas (jei asmuo dėl pateisinamų priežasčių praleidžia pakartotinio darbingumo lygio vertinimo laiką ir jei jis prašo, darbingumo lygis ar priežastys gali būti nustatyti atgaline data) pareiškėjo atveju negali būti taikomas.

Dėl pareiškėjo skundžiamos Sprendime nurodytos darbingumo lygio priežasties pasisakytina, kad darbingumo lygio priežastis - liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu – numatyta Tvarkos aprašo 27.14 papunktyje. Pagal Tvarkos aprašo 25 punktą, dėl priežasčių, nurodytų šio Tvarkos aprašo 27.5–27.14 papunkčiuose, darbingumo lygis nustatomas atskirai, nevertinant kitų ligų ar traumų pasekmių, nesusijusių su nurodytų priežasčių nustatymu. Dėl kiekvienos priežasties išduodama atskira pažyma. Pagal Tvarkos aprašo 26 punktą, kai asmeniui yra nustatoma daugiau nei viena darbingumo lygio priežastis, darbingumo lygis nustatomas dėl kiekvienos priežasties atskirai.

Komisija įsiteisėjusiame 2024-06-07 sprendime pasisakė, jog: „darbingumo / dalyvumo lygio nustatymo priežastis „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ yra įvardyta (Tvarkos aprašo 27.14 papunktyje, Tvarkos aprašo naujos redakcijos 37.13 papunktyje) atskirai ir dėl šios priežasties darbingumo / dalyvumo lygis nustatomas atskirai, išduodant atskirą pažymą / sprendimą, nevertinant kitų sužalojimų ar ligų pasekmių, nesusijusių su nurodytų priežasčių nustatymu (Tvarkos aprašo 25, 26 punktai, Tvarkos aprašo naujos redakcijos 54 punktas). Darbingumo / dalyvumo lygio nustatymas dėl šios priežasties nebuvo skundžiamo Sprendimo dalyku, todėl išsamiau Komisija dėl to nepasisako“. Agentūra atsiliepime papildomai pažymėjo, kad pareiškėjas 2023 m. birželio mėn. ir gruodžio mėn. pateikdamas prašymus dėl negalios nustatymo Tarnybai nenurodė, jog pageidauja, kad būtų pakartotinai įvertintas jo darbingumo lygis dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“. Dėl šios priežasties pareiškėjui siūlytina kreiptis į Agentūros teritorinį skyrių dėl dalyvumo (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – darbingumo) lygio dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ vertinimo ir nustatymo iš naujo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Tarnybos Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2021-06-23 sprendimas Nr. STS-1937 „Dėl A. S. darbingumo lygio“ (2 t., b. l. 32-33) dalyje dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“, kuriuo pareiškėjui buvo nustatytas 70 proc. darbingumo lygis dėl priežasties „liga (suluošinimas) būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu“ nuo 2021-06-23 iki (*duomenys neskelbtini*) yra

galiojantis (Tarnybos Sprendimų kontrolės skyriaus 2021-08-13 sprendimu Nr. SS-1829 teritorinio skyriaus sprendimas paliktas galioti nepakeistas (2 t., b. l. 36-39)).

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad ginčijamas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas dėl pareiškėjo darbingumo lygio vertinimo priimtas laikantis teisės aktais nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, įvertintos visos reikšmingos aplinkybės, surinkus duomenis, sprendimas pagrįstas teisės aktais, pareiškėjo darbingumo lygio vertinimas buvo atliktas pagal byloje esančius dokumentus, sprendimas priimtas pagal Agentūros kompetenciją. Pareiškėjo reikalavimas panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024-08-06 sprendimą atmetinas kaip nepagrįstas. Netenkinus pareiškėjo reikalavimo, kuriuo prašoma panaikinti skundžiamą sprendimą, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinį skundo Komisijai reikalavimą - įpareigoti Agentūrą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Skundas atmetinas.

Byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjo sveikatos būkle. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nereglamentuoja nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, Komisijos iniciatyva visa nagrinėjamos bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo A. S. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteikti susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų apygardos teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Ingrida Sabaliauskienė

Komisijos nariai

Eglė Bilevičiūtė

Vytautas Kurpuvesas

Žydrūnas Plytnikas